

Johtopäätöksiä tutkimuksen tulosten perusteella

- 1 Toimintaympäristön muutos
- 2 Hyvinvoinnin käsitteen muutos
- 3 Aluerakenteen muutos
- 4 Köyhyys
- 5 Tulevaisuus
- 6 Johtopäätöksiä

1. Toimintaympäristön muutos

Yhteiskunnallinen murroksen piirteitä

- tapahtumien reaaliaikaisuus
- taloudellisten arvojen korostuminen
- ekologisten rajojen koettelu
- monikulttuurisuuden vaikutuksen läsnäolo
- vuorovaikutusjärjestelmien moninaistuminen
- alueellisten rajojen merkityksen madaltuminen
- informaatioteknologian välitön hyödyntäminen kaikkialla
- arvo- ja normimaailmojen pluralistisuus ja polarisuus

Menneisyys

Muoto:

Kerjäläisyyttä säätelevät lait

VHA 1852 ja 1879

Köyhäinhoitolaki 1924

Erillislait: LSL, PAV, HapL
IvalidiL:t, KehvL:t ...
2 kehityskierrosta 1930-1970

SHL 1984 + 5 erillislakia

Kohde:

köyhyyden jako ja agraarityövoima

hourut ja mielettömät

absoluuttisesti köyhät

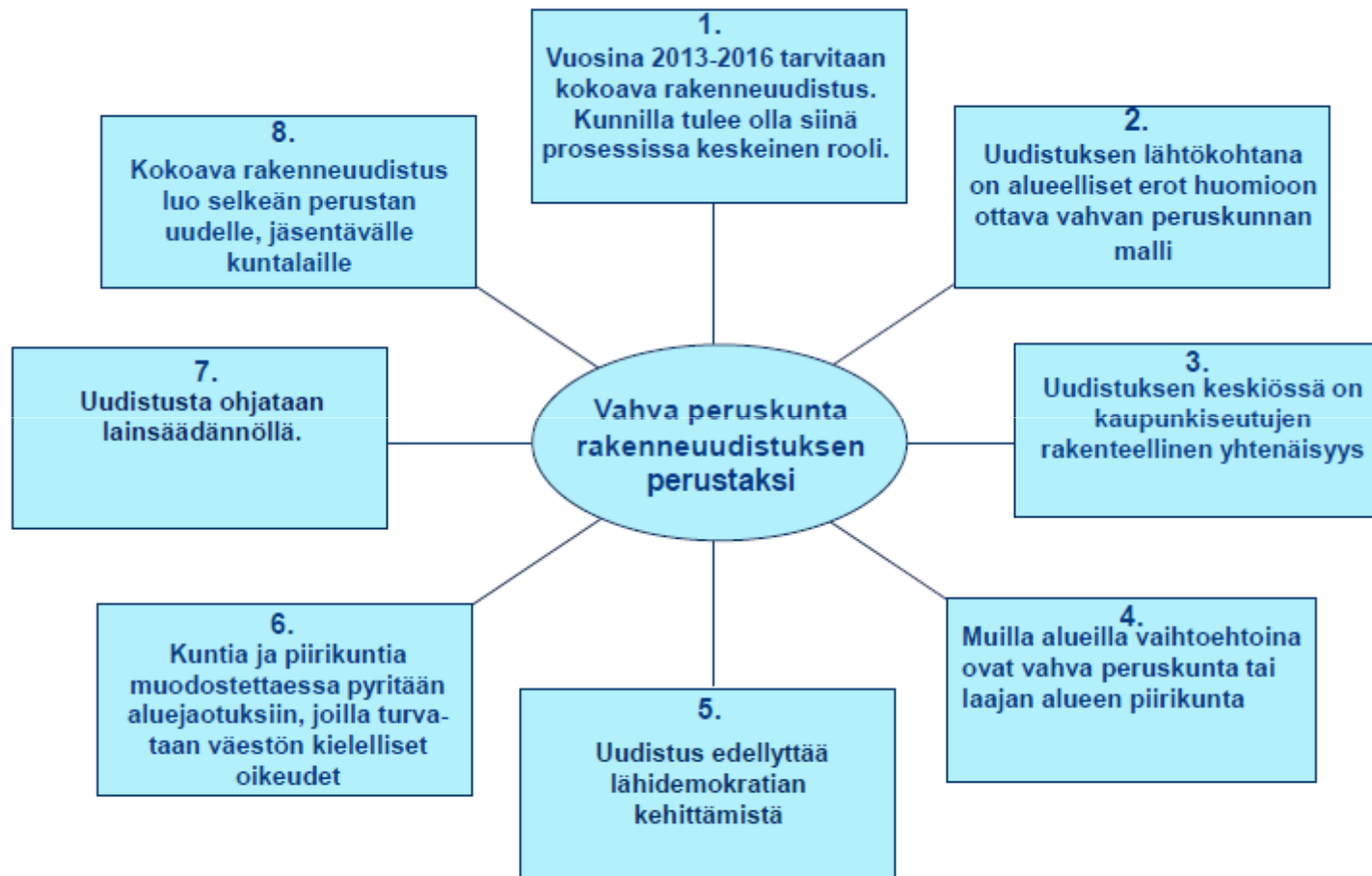
eritavoin tarkentuvat
spesifioidut ryhmät
- tarpeen tunnistaminen

osin universalismi (PäivähL)
osin positiivista diskriminaatiota (VamPL)
kokonaisvaltaisuus (SHL)

Johtopäätös: Jokaisen kehitysvaiheen aikana on uudistunut:

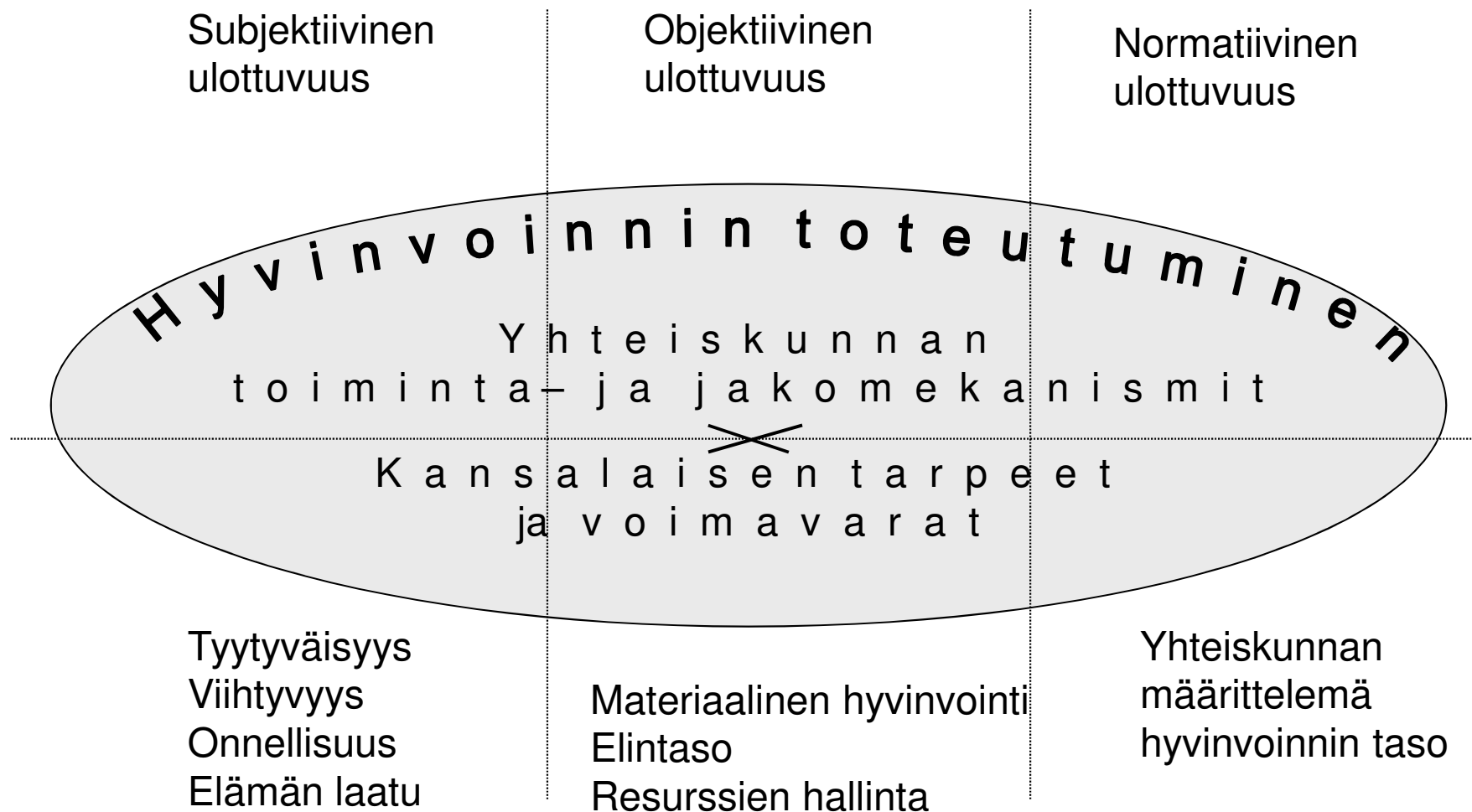
1. Järjestämistapa
2. Toimintatapa
3. Asiakkuus
4. Käsitteistö

NIIN TAPAHTUU NYTKIN! Petri Kinnunen 31.5.2011 / Lapin
yliopisto, Poske

2. Hyvinvoinnin käsitteen muutos

Hyvinvoinnin tarkastelukehikko

**Hyvinvointikäsitteen laajentuminen merkitsee
kuulemiskäytäntöjen ja asiakkuuden muutosta**

asiakas on osallinen

toteuttaja

kehittäjä

**Luotava kokonaan uusia kuulemis- ja osallisuusmuotoja,
joista oheinen kyselytuloksineen on yksi esimerkki**

poikkileikkaus

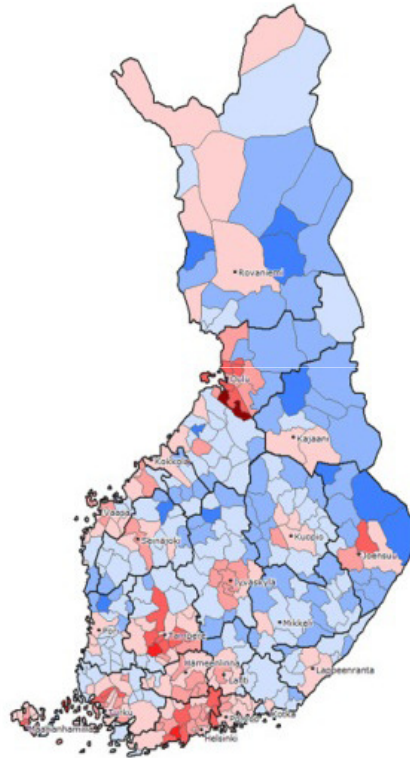
muutoksen seuranta välttämätöntä

monin aineistoin hankittu alueellinen tieto

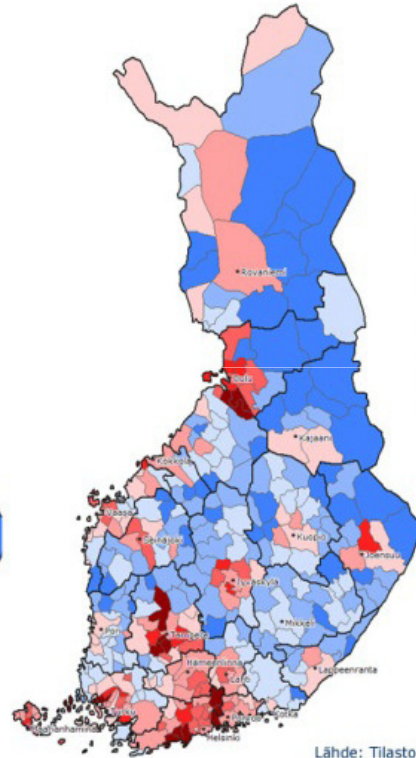
Petri Kinnunen 31.5.2011 / Lapin
yliopisto, Poske

3. Alueellisuuden muutos

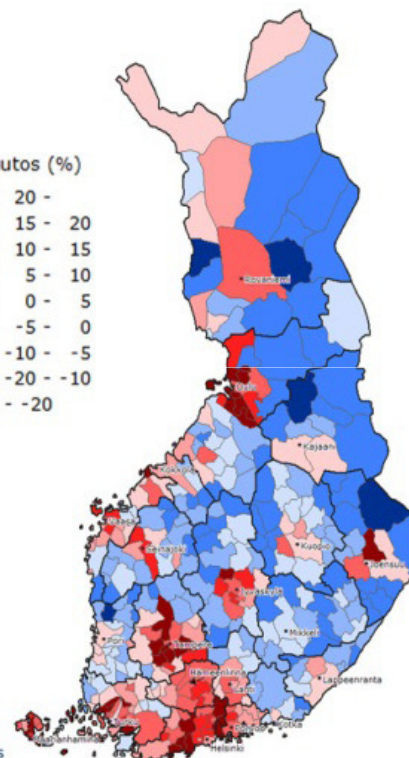
2009 - 2015

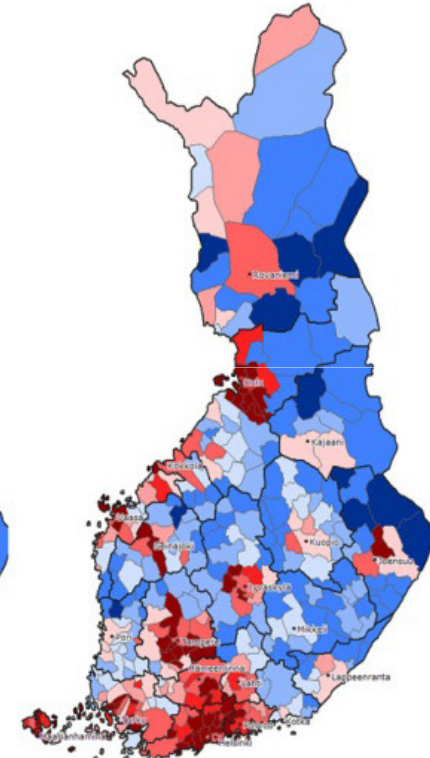
2009 - 2020

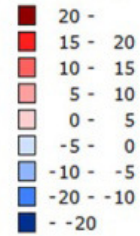
2009 - 2025

2009 - 2030

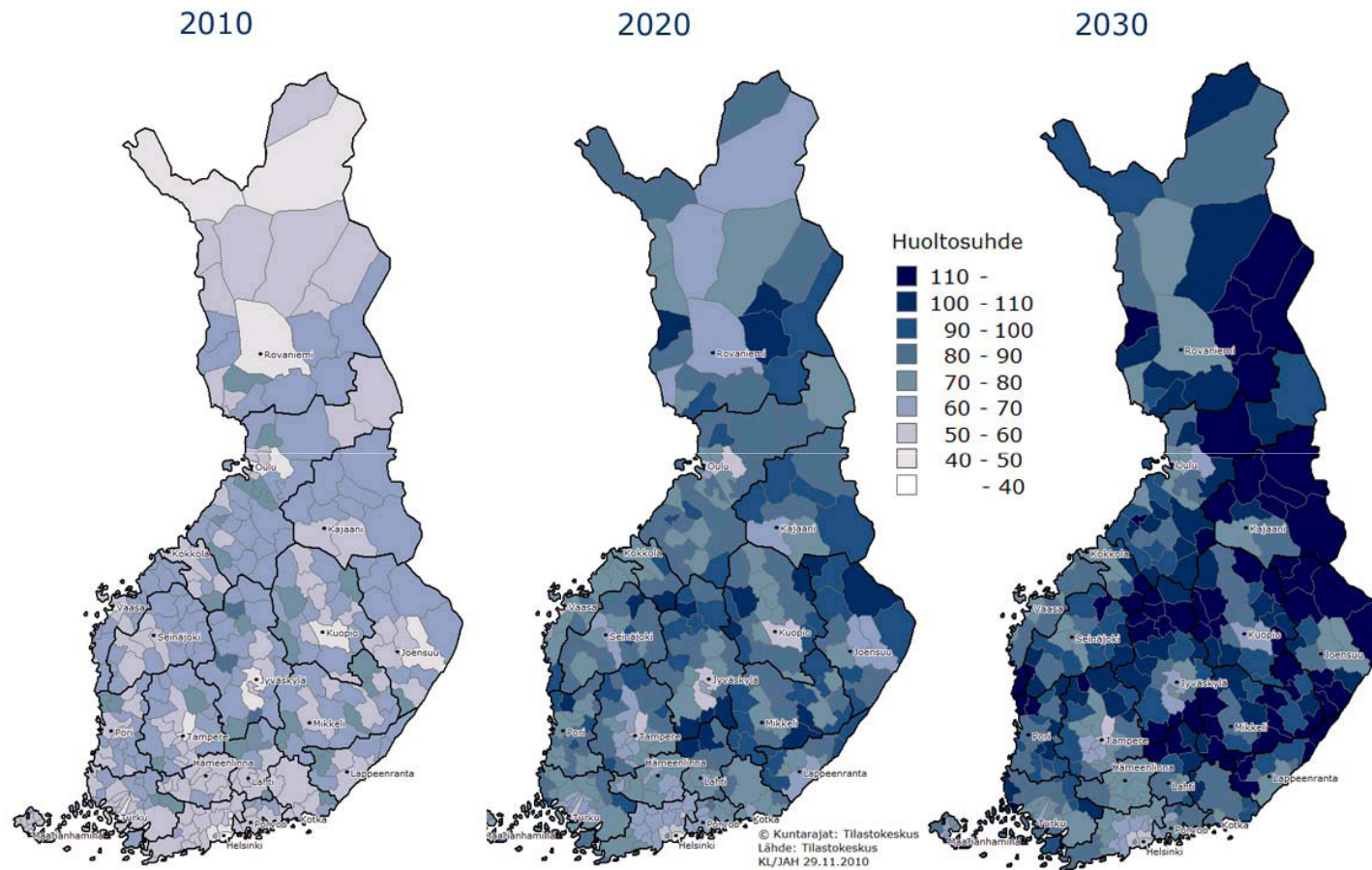

Muutos (%)

Lähde: Tilastokeskus
KL/JAH 23.10.2010

Petri Kinnunen 31.5.2011 / Lapin
yliopisto, Poske

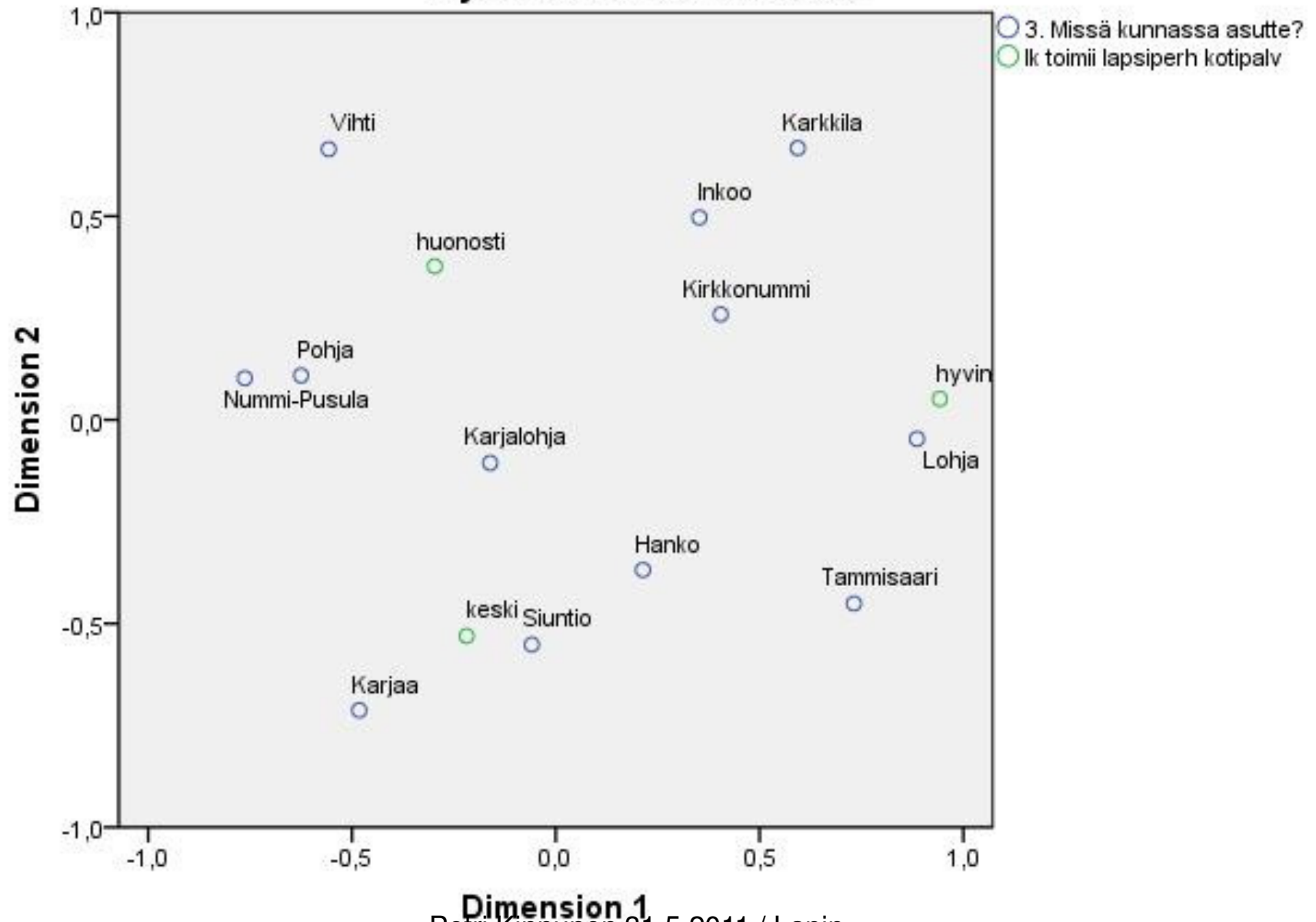
Petri Kinnunen 31.5.2011 / Lapin
yliopisto, Poske

Alueellisen muutoksen merkityksestä

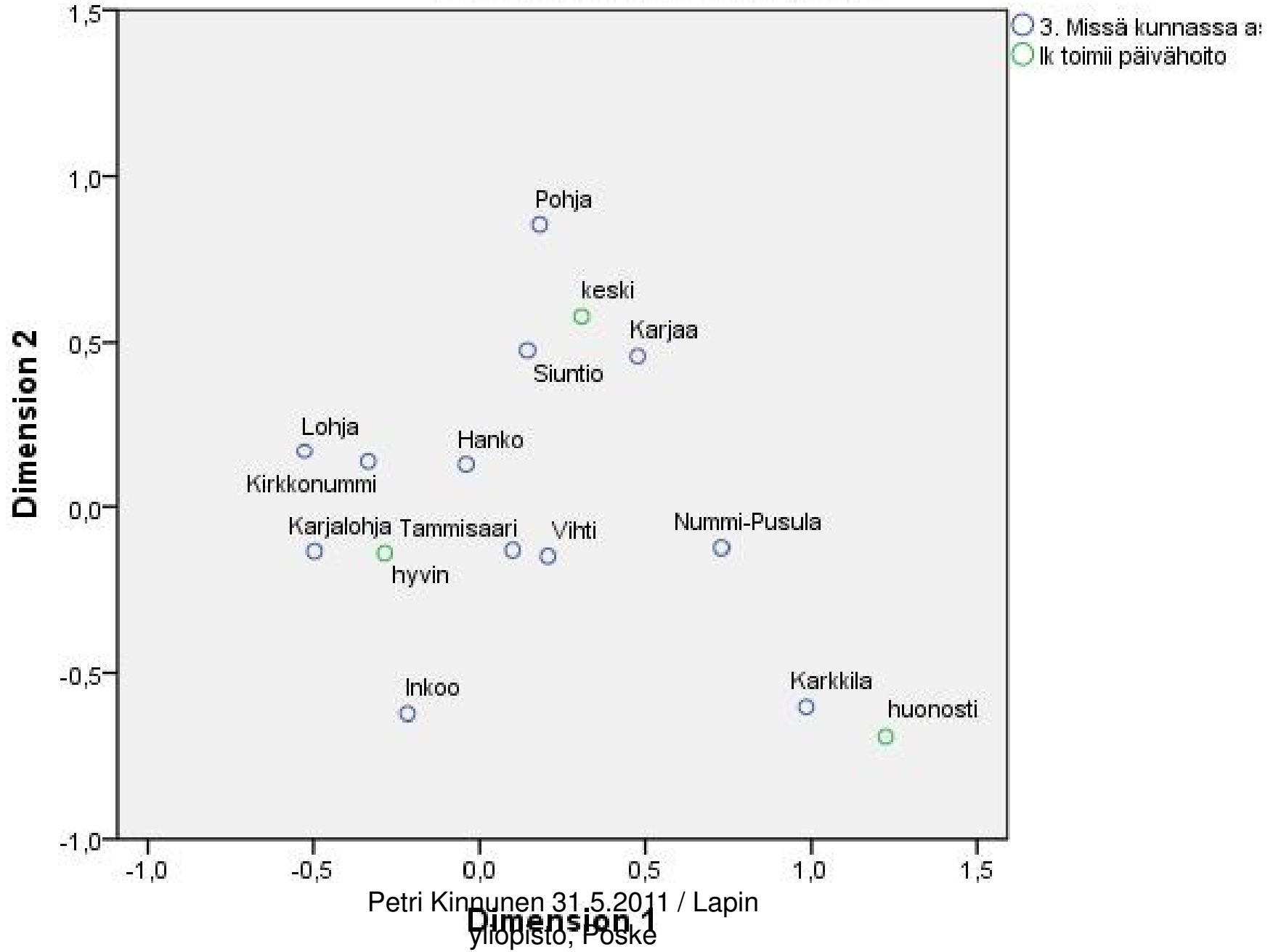
- 1 Kunnan rajojen merkitys vähenee
- 2 Syntyy rajoista valtion riippumattomia alueita
- 3 Tuotantoalueet etääntyvät elämismiljöistä
- 4 Voimakas kaupunkiseutuistuminen
- 5 Sosiaalisen vuorovaikutusareenat yhä vähemmän aluekeskeisiä

Row and Column Points

Symmetrical Normalization

Symmetrical Normalization

Toimii hyvin	LOST				Karvainen			Raasepori			Hanko	Kirkkonummi
	Inkoo	Karjalohja	Lohja	Siuntio	Karkkila	Nummi-Pusula	Vihti	Pohja	Tammisaari	Karjaa		
lasten päivähoito	x	x	x				x		x		x	x
esiopetus	x	x	x	x	x		x		x		x	x
perusopetus	x	x	x		x				x			x
koulujen ip-toiminta	x	x	x		x				x		x	
nuorisotyö		x	x				x		x			
lapsiperheiden kotipalvelu			x		x				x			x
lastensuojelutyö			x		x							x
vanhusten kotipalvelut	x	x									x	
muut vanhusten palvelut		x			x							
vammaispalvelut		x										
omaishoidontuki												
toimeentulotuki			x				x				x	
sosiaalityö							x		x			x
päihdehuolto			x		x							
oikeusapu			x		x				x			
sosiaaliamies			x								x	
kela	x		x		x		x		x		x	x
työvoimapalvelut					x		x	x				x
liikuntapalvelut		x	x								x	x
kulttuuri- ja kirjastopalv.	x	x	x		x		x		x		x	x
terveydenhoitaja	x	x	x	x		x		x			x	
yleislääkäri	x	x	x	x							x	x
erikoislääkäri			x									x
äitiys- ja lastenneuvola	x		x	x	x		x					x
kouluterveydenhuolto	x		x							x		
kotisairaanhoido	x		x		x	x	x	x				
laboratorio	x		x	x				x	x		x	x
fysioterapia	x		x		x		x		x			x
apuvälineet	x		x	x	x		x		x	x		
muut kuntoutuspalvelut	x		x	x			x		x			x
hammashuolto	x	x		x								
sairaala- ja wodeosasto			x				x	x	x			
mielenterveyspalvelut												x
potilasasiamies			x								x	
<i>osumat</i>	17	13	26	8	15	2	14	5	15	2	13	17
Alueen keskiarvo		16							7			

Petri Kinnunen 31.5.2011 / Lapin
yliopisto, Poske

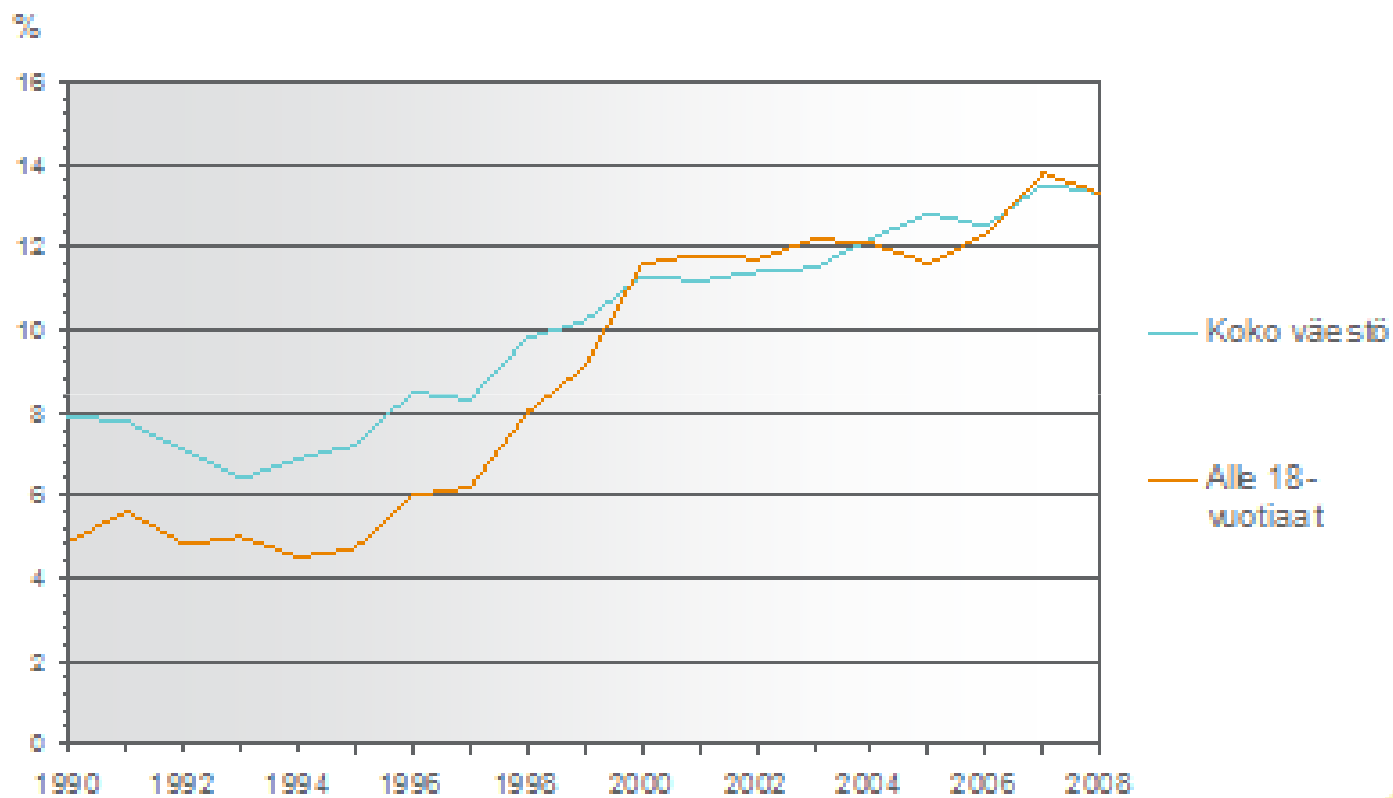
: palveluiden toimivuus kunnittain

Toimii huonosti	LOST				Karviainen			Raasepori			Hanko	Kirkkonummi
	Inkoo	Karjalohja	Lohja	Siuntio	Karkkila	Nummi-Pusula	Vihti	Pohja	Tammisaari	Karjaa		
lasten päivähoito					x							
perusopetus							x					
koulujen ip-toiminta						x	x	x				
nuorisotyö						x		x				x
lapsiperheiden kotipalvelu	x					x	x	x				
lastensuojelutyö						x	x	x				
vanhusten kotipalvelut			x				x			x		
muut vanhusten palvelut	x		x							x		
vammaispalvelut	x						x				x	
omaishoidontuki	x		x		x			x		x	x	
toimeentulotuki						x		x		x		
sosiaalityö					x	x		x				
päihdehuolto	x	x		x		x		x		x	x	
oikeusapu	x	x					x	x				
sosiaaliasiamies	x	x				x	x	x				
kela		x										
työvoimapaalvelut		x				x			x			
liikuntapalvelut	x							x				
kulttuuri- ja kirjastopalv.						x		x				
terveydenhoitaja					x		x					
yleislääkäri					x	x	x			x		
erikoislääkäri	x	x			x	x					x	
äitiys- ja lastenneuvola		x										
kouluterveydenhuolto		x				x	x	x				
kotisairaanhoido							x					
laboratorio					x	x	x					
fysioterapia		x				x						
apuvälineet		x				x					x	
muut kuntoutuspalvelut		x				x						
hammashuolto			x			x		x		x	x	x
sairaala- ja vuodesasto		x			x							
mielenterveyspalvelut		x			x	x		x		x		
potilasasiamies	x	x			x	x						
<i>osumat</i>	10	14	4	1	10	20	13	15	1	8	6	2
Alueen keskiarvo		7				14			8			

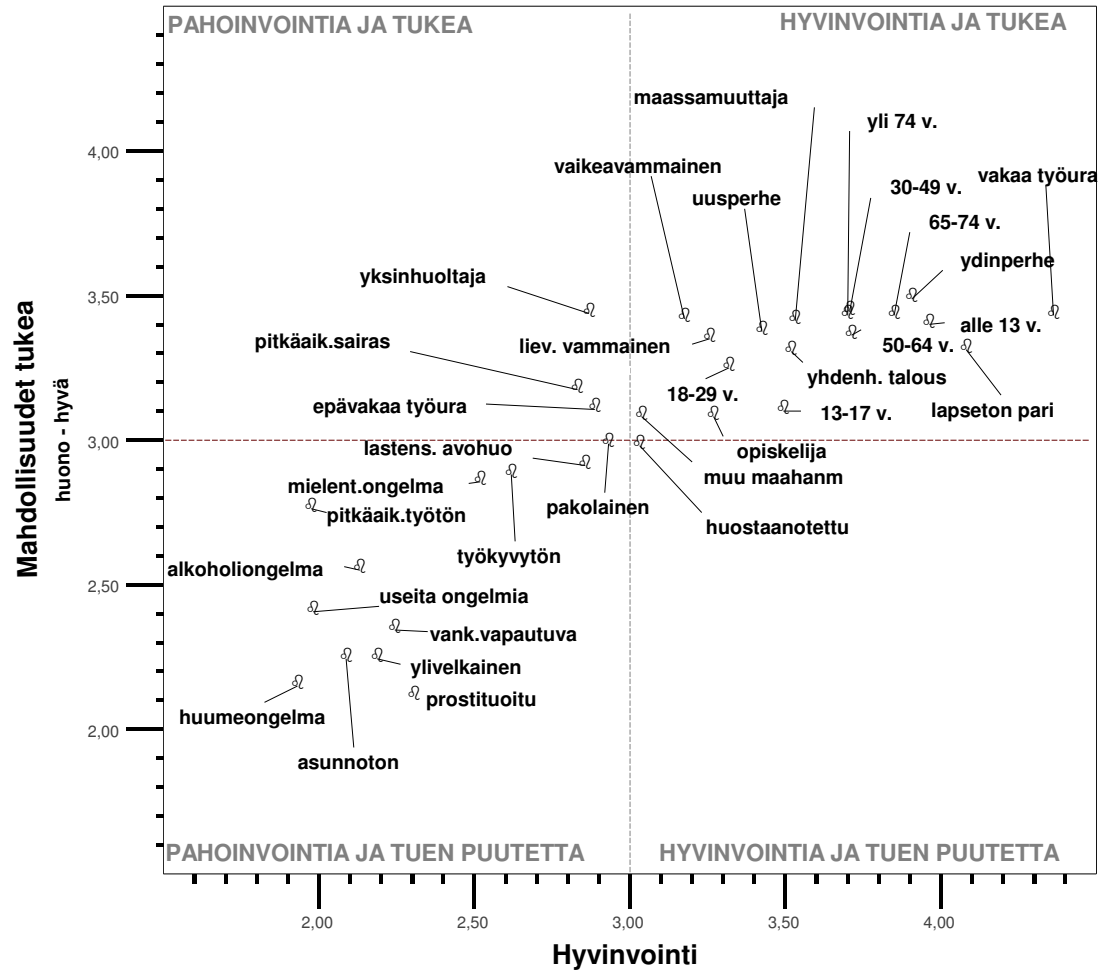
Petri Kinnunen 31.5.2011 / Lapin
yliopisto, Poske

4. Köyhyys

Köyhyysaste, pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien osuus, %

Lähde: Tilastokeskus

Köyhyyden muodot:

Taloudellinen ja materiaallinen köyhyys

Informaatioköyhyys

Kommunikaatioköyhyys

Palveluköyhyys

köyhyydsalueet ja kuolevat kylät

5. Tulevaisuus

Palvelut muuttuvat

Tulevaisuus

- 1. Painopistemuutos**   Ehkäisevä
   Tukeva
   Korjaava

Portaittainen palveluohjaus

Kokonaisvaltainen palvelusuunnitelma

2. Asiakkuuden muutos

- itse tuotettu palvelu, mm. it-teknologia
- etäohjaus
- face to face –palvelu:
  - a) lähiohjaaja/erit.työntekijä
  - b) vain erit.työntekijä
  - c) tiimi ja verkosto

Asiakkuus- ja palveluprosessi asiakkaalle
avoimeksi tietokannaksi -läpinäkyvyys

Julkituotuja normiston muutosperiaatteita

1 Yksilö

- Kokonaisvaltaisuus
  - tarve
- **Valinnanvapaus**
- Asiakaslähtöisyys
- Osallisuus

2 Yhteisö

- Sosiaalinen vastuu
- Osallisuus

Mistä johtuu tämän osan ohuus?

3 Valtio

- Ennaltaehkäisevä
- Yhdenvertaisuus
- Julkisen vastuun rajat
- Normaalius
- Avoimuus
- Universaalius

Sote-integraatio

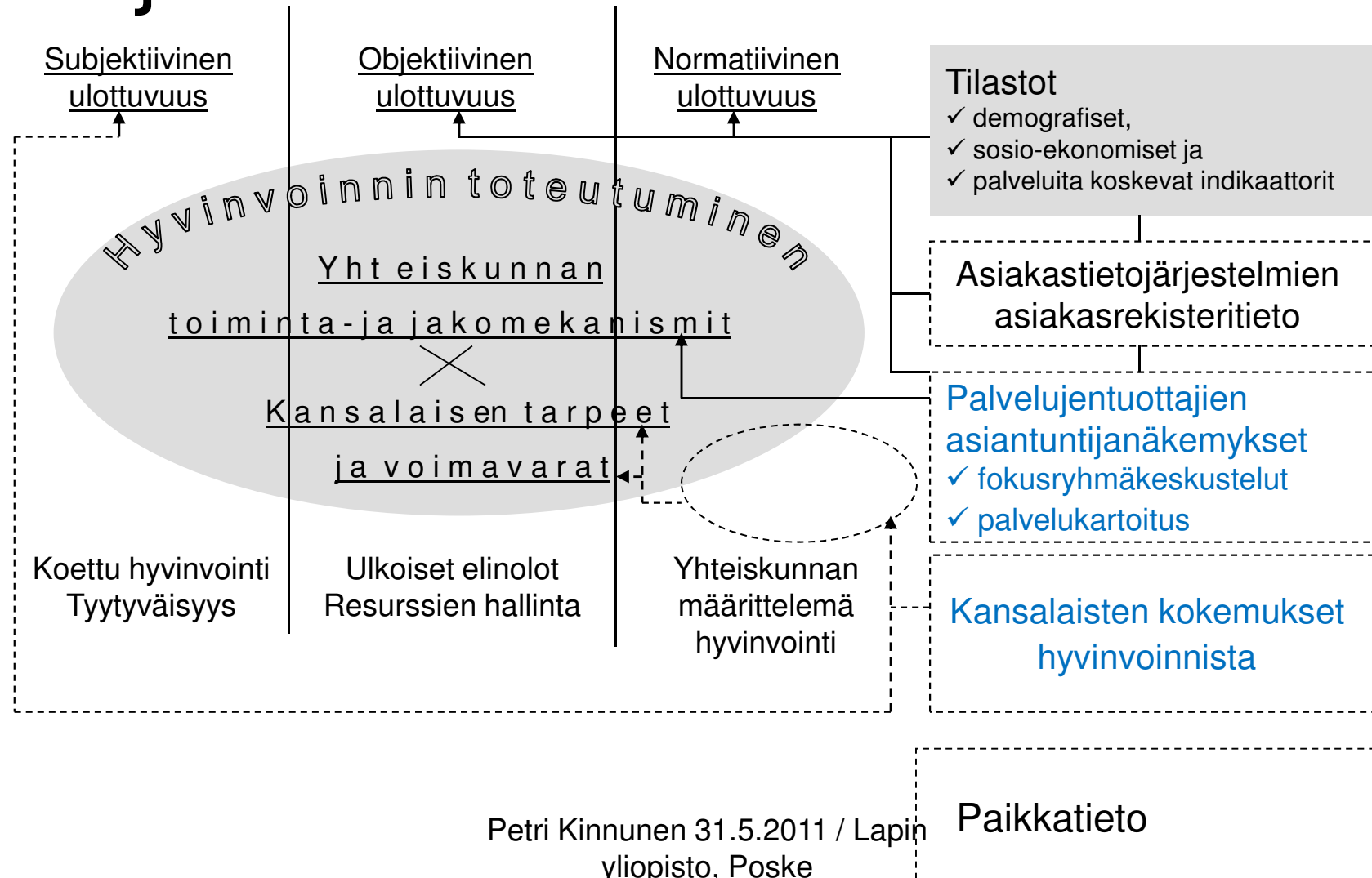
- **organisaatiomuutos**
- **alupohjamuutos**
- **toimintatapa- ja kulttuurimuutos**
- **samanaikaisuus vrs. eriaikaisuus**
- **asiakkuuden muutos – osallinen
toteuttaja
kehittäjä**
- **yhteisen ymmärryksen (käsitteistön) luominen**

6. Johtopäätöksiä

Nykyinen alueellinen tiedon tuotanto

- 1 Tilastojen viive, erottelukyky, tietoaukot ja hajanaisuus
- 2 Kokonaishyvinvoinnin näkökulma puuttuu
  - seurauksena mm. tarpeetonta juridisoitumista, medikalisoitumista ja lyhytnäköistä kustannustehokkuutta
- 3 Paikallisen ja seudullisen päätöksenteon ja alueellisen toiminnan intressi puuttuu
- 4 Tiedon saatavuuteen, käyttöön ja hyödyntämiseen liittyvät ongelmat
- 5 Osaamisen, resurssien ja eri toimijoiden yhteistyön puutteet

Hyvinvoinnin tarkastelukehikko ja aineistolliset näkökulmat

Tuleva

1. Sosiaali- ja terveyspalveluiden integraatio - erityisesti vaikutus koulutukseen
2. Palveluohjaus ja palvelusuunnittelu - toimintatapamuutos
3. Informaatioteknologisten palveluiden laajentaminen - palvelumuutokset
4. Alueellinen tietotuotanto – reaaliaikaisuuden vaade
5. Edellytys ehkäisevään toimintaan – toiminnan laajentuminen opetuksen, kulttuurin, liikunnan, työelämän, ympäristön käytön jne... puolelle
- monitoimijuus